

Kemm għandek għajnejk kbar!

It-teleskopji l-kbar huma b'saħħithom hafna u jżżumjaw fuq affarijiet fl-Univers li ma tistax tarahom b'għajnejk biss jew b'teleskopji żgħar. Izda jekk l-astronomi jkunu jridu jiehdu ritratti ta' partijiet kbar mis-sema, allura jużaw teleskopji żgħar minflok.

L-astronomi spiss jikkellmu dwar id-daqs ta' dik il-parti mis-sema li għe tidher f'ritratt meta mqabbla ma' kemm jiehdu spazju l-affarijiet fis-sema. Is-sema qisha nofs ballun, li hu kbir 180 grad mil-Lvant sal-Punent u mit-Tramuntana san-Nofsinhar, fuq rasna. Dan ifisser li d-daqs tal-affarijiet fis-sema bil-lejl jitkejjel bil-grad - eżatt bħal meta tkejjel l-angoli bi protractor! Perezempju, il-Qamar kwinta jiehu madwar nofs grad fis-sema bil-lejl.

Hafna teleskopji kbar jistgħu jiehdu biss ritratti tas-sema bil-lejl li jkunu hafna inqas minn grad wiesgħa. Għal dawn id-daqsijiet żgħar, l-astronomi jużaw kejl differenti, imsejjeh l-ark-minuta. Hemm 60 ark-minuta fi grad wiehed.

Izda teleskopju kbir imsejjah il-VST ha dan ir-ritratt ta' hawn fuq, li juri grad shih fis-sema. Dan it-teleskopju huwa wiesgħa 2.6metri, li hu enormi! Madankollu, irnexxielu jgħbed mijiet ta' galassji fuq parti kbira mis-sema. Is-sigriet wara dan kollu hi l-kamera speċjali li għandu ta' 268 megapixels.

Li tkun tista' tiehu ritratti kbar tas-sema bil-lejl ser jgħin ukoll lill-astronomi biex ifittxu għal affarijiet fl-ispazju li s'issa għadhom ma għewx skoperti.

COOL FACT

Tista' tuża idejk biex tkejjel l-angoli fis-sema bil-lejl. Meta żzomm idejk 'il barra miftuħa, subgħajk iż-żgħir jgħatti madwar grad, li hu iżjed mid-doppju tad-daqs tal-Qamar! Dan jissorprendik?

